

Яків Серафимович Гуков

Незгасній пам'яті вченого

8 січня 2017 року виповнилося б 70 років українському вченому-науковцю, фахівцю в галузі механізації сільськогосподарства, доктору технічних наук, академіку Національної академії аграрних наук, Російської академії сільськогосподарських наук, Академії інженерних наук України – Якову Серафимовичу Гукову.

Шана до культури і мистецтва обробітку землі була життєвим кредом Якова Гукова, який стверджував: «Не рубай гілляку на якій сидиш, не руш землю, яка тебе годує».

Народився Яків Гуков 8 січня 1947 року в с. Ломачинці, Сокирянського району, Чернівецької обл. в сім'ї колгоспників.

Закінчивши Ломачинецьку середню школу зі срібною медаллю у 1964 році, вступив до Львівського сільськогосподарського інституту, який закінчив з відзнакою у 1969 році і того ж року вступив до аспірантури Українського науково-дослідного інституту механізації та електрифікації сільськогосподарства.

Після військової служби в оперативному штабі Закавказького військового округу звільнився в запас і продовжив трудову діяльність в УНДІМЕСГ і навчання в аспірантурі, яку закінчив у 1974 році.

У 1979 році в Москві у Всесоюзному науково-дослідному інституті механізації захистив кандидатську дисертацію на тему "Дослідження процесу протиерозійного обробітку ґрунту плоскорізальними робочими органами в умовах степової зони Української РСР". Протягом двадцяти років вивчав основні ґрунтово-кліматичні зони Степу, Лісостепу та Полісся з метою вдосконалення процесів обробітку ґрунту.

Докторську дисертацію на тему "Механіко-технологічне обґрунтування енергозберігаючих засобів для механізації обробітку ґрунту при вирощуванні сільськогосподарських культур в умовах України" захистив у 1999 році в ІМЕСГ УААН.

У 2000 році був призначений на посаду директора Національного наукового центру "Інститут механізації та електрифікації сільськогосподарства" УААН. У 2001-2006 рр. працював академіком-секретарем від-

ділення механізації та електрифікації УААН (за сумісництвом).

Основні напрямки наукової діяльності Якова Гукова у галузі механізації обробітку ґрунту – створення ефективних засобів для протиерозійного обробітку ґрунту. Ним безпосередньо і під його керівництвом розроблено нові способи обробітку ґрунту, виконано теоретичні та експериментальні дослідження з обґрунтування параметрів і режимів плоскорізальних та чизельних знарядь обробітку ґрунту. На основі проведених досліджень розроблено технічну документацію, технічні умови і доведено до виробництва сімейство плоскорізів-щілювачів, культиваторів-розпушувачів, щілювачів-розпушувачів і дискових борін до тракторів класу 1,4-5,0.

З 2001 року Яків Гуков був членом науково-технічної ради Міністерства аграрної політики та продовольства України, членом двох спеціалізованих рад із захисту докторських дисертацій: спеціалізованої вченої ради ННЦ "ІМЕСГ" НААН та НУБІП Кабінету Міністрів України

Обіймаючи посади від старшого наукового співробітника до директора наукового центру, Яків Гуков невтомно працював над творчим доробком, який вилився більш ніж у 200 наукових праць та 40 винаходів, половина з яких успішно застосовується в народному господарстві.

Копітка плідна наукова праця вченого відзначилась обранням у 2002 році член-кореспондентом, а у 2007 році – дійсним членом Української академії аграрних наук, у 2008 році – дійсним членом РАСГН, у 2006 році – державною нагородою орденом "За заслуги" III ступеня. Крім того, Яків Серафимович нагороджений знаками "Винахідник СРСР", "Найкращий винахідник Української академії аграрних наук" за 1992 рік. Йому присвоєно звання "Почесний громадянин села".

З найкращих характерних рис, властивих Якову Гукову, ті, хто знав його і працював з ним пліч-о-пліч, відзначають його надзвичайну людяність, патріотизм, прагнення безкорисливо допомагати всім – колегам, підлеглим, односельцям, а насамперед – всебічно підтримувати талановиту молодь, залучати її до наукових пошуків. Під його керівництвом підготовлено понад 15 кандидатських і 3 докторських дисертацій.

17 листопада 2012 року на 65 році життя Яків Гуков раптово пішов із життя.

Його життя та його праця – це яскравий зразок вірного служіння рідній землі та науці, яка вчить вирощувати все, що на українській ниві так щедро родить.

Яків Серафимович Гуков назавжди залишиться взірцем, гідним наслідування для всіх прийдешніх поколінь аграріїв. Нехай українська земля, якій він служив вірою і правдою, буде йому догідним прихистком на віки.

*Колектив ННЦ ІМЕСГ,
редакційна рада та колегія журналу*